

Stabsavdelningen
Enheten för trygg energiförsörjning
Michael Pellijeff
016-544 21 58
michael.pellijeff@energimyndigheten.se

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Energimarknadsinspektionens yttrande över Gassco AS och Swedegas Intercon AB:s gemensamma ansökan om koncession enligt naturgaslagen för gasledningsprojektet Skanled

Energimyndighetens ställningstagande

- Energimyndigheten anser att flera energi- och miljöpolitiska frågor som berör användning av naturgas måste vägas mot varandra vid bedömning av om ledningen är lämplig från allmän synpunkt.
- Energimyndigheten finner brister i Energimarknadsinspektionens bedömning och kan inte utifrån underlaget avgöra om koncession enligt naturgaslagen bör meddelas. Energimarknadsinspektionen har i sin bedömning inte tagit hänsyn till målet definierat i direktivet om främjande av förnybar energi och det finns brister i analysen för hur biogasanvändningen och utsläppen av växthusgaser kan påverkas.
- Energimyndigheten poängterar vikten av att fortsätta utveckla de ekonomiska styrmedlen för att minska utsläppen av växthusgaser från naturgasanvändning hos gasanvändare utanför den så kallade handlande sektorn i EU:s handelssystem. Detta blir av speciellt vikt om Gassco AS och Swedegas Intercon AB skulle meddelas koncession. Under rådande energiskattedirektiv innebär detta att biogas kan förlora i konkurrenskraft.

Specifika synpunkter

Energimyndigheten vill påpeka att myndigheten inte beretts tillfälle att yttra sig över denna ansökan varken i Miljödomstolens eller i Energimarknadsinspektionens tidigare remissförfarande.

Enligt Naturgaslagen 2 kap 5 § ska ledningen vara lämplig från allmän synpunkt. Energimyndighetens uppfattning är att Energimarknadsinspektionens (EI) bedömning inte i tillräcklig grad beaktar sådana energipolitiska förhållanden som enligt naturgaslagens förarbeten ska ingå i bedömningen. Flera av de energi- och miljöpolitiska målen kan påverkas av en ökad användning av naturgas i Sverige. EI har i sin bedömning inte tagit hänsyn till alla energi- och miljöpolitiska mål som kan påverkas av användning av naturgas i Sverige. En djupare och mer

långsiktig analys behövs för att bedöma om den planerade ledningen kan antas medföra ökade eller minskade koldioxidutsläpp på sikt samt hur biogasanvändningen kan påverkas. Det räcker inte med att, som EI gör i sin bedömning av Naturvårdsverkets synpunkter, hänvisa till att de idag aktuella kunderna förväntas minska sina koldioxidutsläpp.

Påverkan på direktivet om främjande av förnybar energi

I direktivet om främjande av förnybar energi (2009/28/EG) ställs bland annat bindande krav på att Sverige ska uppnå en andel om minst 49 procent förnybar energi till år 2020. Kostnaden att nå detta mål kan minska om naturgasen tränger bort annan fossil energi samtidigt som energianvändningen effektiviseras till följd av att gas används. Målet blir svårare att nå om naturgasen tränger undan förnybar energi. En rimlig bedömning av vilka bränslen som kan komma att ersättas saknas.

Påverkan på utsläppen av växthusgaser

En ökad användning av naturgas kan påverka möjligheten att nå klimatmålen. Att bygga en gasledning med en koncession på 40 år möjliggör ett långsiktigt beroende av naturgas. Detta kan framförallt försvåra förutsättningarna för att nå de långsiktiga klimatmålen. De mer kortsiktiga målen till 2020 kan också påverkas. Det kan här konstateras att delar av naturgasen går till anläggningar utanför EU:s handelssystem och därmed borde beaktats i miljökonsekvensbeskrivningen. För att utsläppen av växthusgaser ska fortsätta att minska är det centralt att de ekonomiska styrmedlen för naturgasanvändare utanför den handlade sektorn utvecklas. Detta kan också påverka konkurrenskraften för biogas negativt eftersom biogas kommer att ha samma skattesats som naturgas under rådande energiskattedirektivet.

EI:s bedömning bygger också på att elproduktion med naturgas kommer att ersätta el från kolkraft. Energimyndigheten anser att det inte är möjligt att bedöma vilken elproduktion som naturgasen kommer att ersätta¹. Det kan vara kolkraft men även förnybar elproduktion. Det finns således inga entydiga belägg för att elproduktion från naturgas innebär minskade utsläpp av växthusgaser.

Den största delen av naturgasen kan förväntas gå till användare inom den handlande sektorn. För till exempel raffinaderierna på västkusten kan användning av naturgas bli ett kostnadseffektivt sätt att begränsa utsläppen av växthusgaser såväl i EU:s handelssystem som under bränslekvalitetsdirektivet (2009/30/EG). Eftersom handelssystem ger ett tak på utsläppen påverkar inte naturgasanvändningen hos dessa användare växthusgasutsläppen utan enbart kostnaden för att nå klimatmål. Dessa kunders användning av naturgas påverkar emellertid Sveriges möjlighet och kostnad för att nå målet om 49 procent förnybar energi till 2020.

¹ För en vidare analys se Energimyndighetens rapport Koldioxidvärdering av energianvändning.

Påverkan på användningen av biogas

Till skillnad mot EI bedömer inte Energimyndigheten att det finns entydiga argument för att Skanled skulle främja biogasanvändningen i Sverige. Energimyndigheten har gjort bedömningen att det skulle vara samhällsekonomiskt motiverat att öka rötningen av avfall för produktion av biogas (ER 2010:23). Den totala potentialen för biogas uppskattas till 3-4 TWh per år. Detta är lägre än dagens naturgasanvändning på 12,8 TWh under 2009.

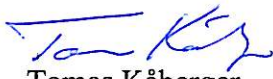
Påverkan på försörjningstryggheten för naturgas

Skanled skulle förbättra försörjningstryggheten för naturgas. Den försörjningsförordning för gas som förväntas träda i kraft hösten 2010 ställer krav på infrastrukturen för gasförsörjning. De infrastrukturnormer som finns i förordningen innebär bland annat att gasmarknaden, förenklat uttryckt, ska kunna försörjas även vid bortfall av den största enheten. Sverige förväntas få ett tidsbegränsat undantag från denna norm. Skanled skulle bidra till uppfyllande av denna norm.

Påverkan på konkurrensen på naturgasmarknaden

Ur konkurrenssynpunkt är det fördelaktigt med en ytterligare tillförselledning som knyter den svenska gasmarknaden närmare de norska gasproducenterna.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anneli Eriksson, Zofia Lublin, Andres Muld, Birgitta Palmberger och Mattias Eriksson, verksjuristen Fredrik Selander samt handläggarna Michael Pellijeff och Tobias Persson, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger
Tobias Persson

